

Porosty rezerwatu „Dolina Zagórskiej Strugi” koło Rumii na Pojezierzu Kaszubskim

Lichens of the nature reserve “Dolina Zagórskiej Strugi”
near Rumia in Kaszubskie Lake District

WIESŁAW FAŁTYNOWICZ, EWA MARCINKOWSKA, PIOTR RUTKOWSKI

W. Fałtynowicz, Zakład Systematyki i Fitosocjologii, Instytut Botaniki, Uniwersytet Wrocławski, pl. Maksy Borna 9, 50-204 Wrocław, e-mail: wiefalty@biol.uni.wroc.pl

E. Marcinkowska, P. Rutkowski, Katedra Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody, Uniwersytet Gdański, Al. Legionów 9, 80-441 Gdańsk, e-mail: biopr@univ.gda.pl

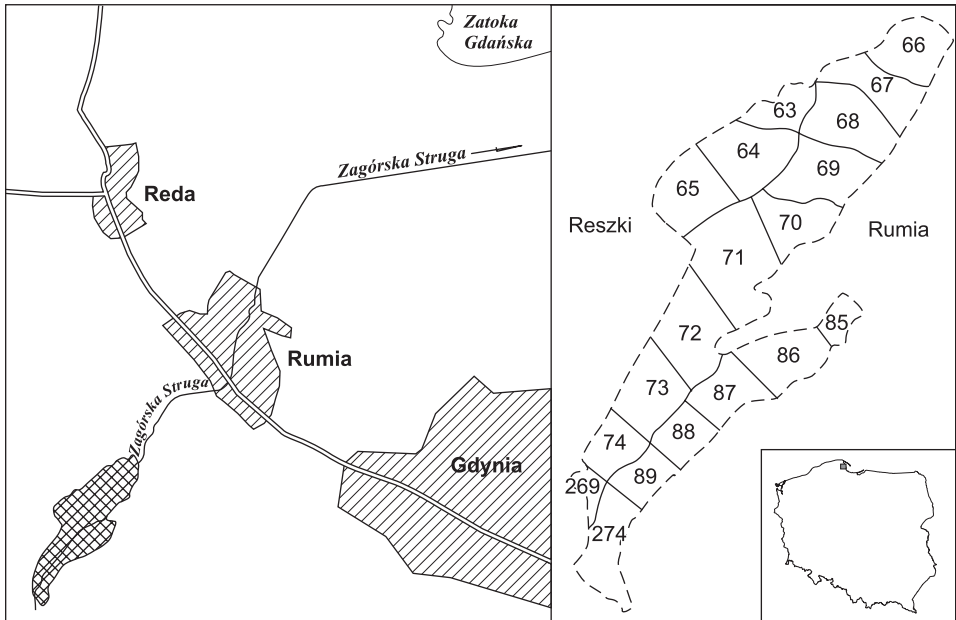
ABSTRACT: 147 lichen species from the nature reserve “Dolina Zagórskiej Strugi” located in northern Poland near Gdańsk have been described. 21 of them have not contemporary localities; they became extinct as a result of anthropogenic transformation of plant associations.

KEY WORDS: lichens, the nature reserve “Dolina Zagórskiej Strugi”, northern Poland

Wstęp i krótka charakterystyka rezerwatu

Rezerwat krajobrazowy „Dolina Zagórskiej Strugi” leży w północnej części Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, pomiędzy miejscowościami Rumia, Łężyce, Piekielko, Reszki i Zbychowo, na terenie nadleśnictwa Gdańsk i obrębów Chylonia oraz Gniewowo (ryc. 1).

Rzeka Zagórska Struga bierze swój początek z jeziora Marchowo, a uchodzi do Zatoki Puckiej na północ od miejscowości Mechelinki. Jest to nieduży, stały ciek, którego szerokość koryta waha się od 2 do 4 m, a głębokości w nurcie (przy średnim stanie wody) wynoszą od 0,1 do 0,5 m. Spadek koryta w dolnym biegu waha się od 10‰ do 15‰, a w części górnej przełomowej od 18‰ do 28‰. Ochroną rezerwatową jest objęta dolina ze środkowym odcinkiem rzeki posiadającym cechy przełomu rzeczno-geologicznego o wybitnych walorach krajobrazowych. W granicach rezerwatu długość doliny wynosi 1980 m. Dno doliny obniża się od 138 m n.p.m. do 68 m

Ryc. 1. Położenie rezerwatu „Dolina Zagórskiej Strugi” i mapa stanowisk
 Fig. 1. Location of the nature reserve “Dolina Zagórskiej Strugi” and the map of localities

n.p.m., a jego szerokość waha się od 20 m do 350 m. Stoki są bardzo strome; średnie ich nachylenie wynosi 25–30°, duże partie mają nachylenie do 40°, ale występują również zbocza przekraczające 46° nachylenia.

Dolinę Zagórskiej Strugi cechuje różnorodność warunków fizyczno-geograficznych. Wynikające stąd znaczne zróżnicowanie siedliskowe przyczyniło się do powstania szeregu zbiorowisk roślinnych, które w większej części są zniekształcone działaniami gospodarczymi (wg Naukowej Dokumentacji Przyrodniczej rezerwatu „Zagórskiej Strugi” 1985). Poniżej przedstawiono ogólny ich przegląd:

- Łęg jesionowo-olszowy *Circaeo-Alnetum* z budującą drzewostan *Alnus glutinosa*, a także z domieszką *Fraxinus excelsior* i *Carpinus betulus* – występuje w wielu miejscach w obrębie dna doliny.
- Postać wilgotna grądu *Stellario-Carpinetum* zajmuje niewielkie powierzchnie, głównie na dnie oraz w dolnych częściach zboczy. Drzewostan budują: buk, grab i wiąz; często występuje olsza i jesion, a w postaciach zdegradowanych sosna i świerk.
- Żyzna buczyna niżowa *Melico-Fagetum*, obok kwaśnej buczyny, na terenie rezerwatu zajmuje zdecydowanie największe powierzchnie. Jej fitocenozy występują na zboczach, zajmując przede wszystkim ich środkowe i dolne partie. Pojawiają się także na płaskich, rozległych obszarach wierzchowinowych. W drzewostanie panuje buk. Inne gatunki, takie jak sosna i świerk, występują pojedynczo. Warstwa krzewów jest bardzo słabo rozwinięta, stanowi ją podrost buka.
- Uboga acydofilna buczyna *Luzulo pilosae-Fagetum* zajmuje na terenie rezerwatu rozległe powierzchnie, wchodząc w kontakt z żyzną buczyną oraz lasem buko-

wo-dębowym. Występuje na zboczach o różnym nachyleniu, głównie o ekspozycjach północno-zachodnich, czasem porasta wierzchowiny wzgórz. W drzewostanie panuje buk, rzadziej pojawia się dąb. W wielu płatach sztucznie wprowadzono sosnę i świerk. Warstwa krzewów jest słabo wykształcona, buduje ją jedynie podrost buka.

- Acydofilny las bukowo-dębowy *Fago-Quercetum* wykształcił się fragmentarycznie na ubogim podłożu w otoczeniu kwaśnych buczyn na zboczach w ich górnych partiach. Drzewostan jest mieszany, dwuwarstwowy; tworzy go dąb bezszypułkowy, buk i sosna, która jest wprowadzona sztucznie. Dobrze rozwiniętą warstwę krzewów buduje głównie podrost buka.
- Brzezina bagienna *Betuletum pubescentis* zajmuje rozproszone, o niewielkiej powierzchni, płytko zatorfione niecki na podłożu piaszczysto-gliniastym na płaskich obszarach wierzcholinowych w południowej części rezerwatu. W zbiorowisku tym panuje brzoza omszona z domieszką sosny.

Dolina Zagórskiej Strugi od dawna budziła zainteresowanie przyrodników, w tym również lichenologów (por. Krawiec 1933, 1936, 1938, Sulma i Fałtynowicz 1994).

1. Wykaz gatunków

Wykaz zawiera 147 gatunków ułożonych alfabetycznie. Za stanowisko przyjęto oddział leśny (por. ryc. 1). Nazewnictwo porostów zaczerpnięto z pracy Fałtynowicza (1993) z niewielkimi zmianami.

W wykazie zamieszczono również gatunki podawane z terenu rezerwatu przez Krawca (1933, 1938) oraz Sulmę i Fałtynowicza (1994). Spośród nich nie odnaleziono współcześnie aż 21 taksonów, w tym 13 rosnących na głazach w potoku. Znaczny wzrost zanieczyszczenia wody Potoku Zagórzańskiego spowodował wymarcie jednych z najrzadziej notowanych na niżu porostów, m.in. z rodzaju *Aspicilia*, a ponadto: *Collema flaccidum*, *Dermatocarpon minutum*, *Leptogium lichenoides*, *Nephroma parile* i *Porina chlorotica*. Wyginęły także niektóre gatunki uważane za relikty lasów pierwotnych: *Lecanora pallida*, *Lobaria pulmonaria*, *Pertusaria trachythallina* i *Usnea florida*, co jest efektem silnej degeneracji lasów w rezerwacie i w jego otoczeniu.

- Acarospora heppii* (Naeg. in Hepp) Naeg. in Koerber – kamień w lesie bukowym. 1 stan.: 71.
Amandinea punctata (Hoffm.) Coppins & Scheidegger – grab i świerk. 3 stan.: 68, 70, 71.
Arthonia caesia (Flotow) Arnold – kora grabu. 2 stan.: 73, 274.
A. lapidicola (Taylor) Branth & Rostrup – kamień na leśnej drodze. 1 stan.: 73.
A. patellulata Nyl. – kora buka i olszy. 2 stan.: 69, 72.
A. punctiformis Ach. – kora olszy. 1 stan.: 73.
A. radiata (Pers.) Ach. – kora buka i grabu. 5 stan.: 66, 70, 72, 73, 74.
A. spadicea Leighton – drewno w lesie. 3 stan.: 64, 72, 74.
Arthothelium ruanum (Massal.) Zwackh – kora młodego buka. 1 stan.: 274.
Aspicilia aquatica Koerber – podany przez Krawca (1938) z głazów w potoku.
A. cinerea (L.) Koerber – podany przez Krawca (1938) z głazów w potoku.
A. laevata (Ach.) Arnold – podany przez Krawca (1933, 1938) z głazu w potoku.
Bacidina inundata (Fr.) Vězda – kamienie w wilgotnym miejscu. 2 stan.: 87, 72. Podany również przez Krawca (1938).

- Baeomyces rufus* (Huds.) Rebent – ziemia i kamienie. 7 stan.: 69–74, 89.
- Bryoria fuscescens* (Gyelnik) Brodo & D. Hawksw. – kora olszy, nielicznie. 1 stan.: 70.
- Calicium viride* Pers. – kora buka i dębu. 2 stan.: 68, 85.
- Caloplaca chlorina* (Flotow) Sandst. – podany przez Krawca (1938) z głązów w potoku.
- Candelariella reflexa* (Nyl.) Lettau – drewniany słupek. 1 stan.: 70.
- C. xanthostigma* (Ach.) Lettau – kora buka i świerka. 2 stan.: 70, 274.
- C. vitellina* (Hoffm.) Müll. Arg. – podany przez Krawca (1938) z głązów w potoku.
- Chaenotheca chrysocephala* (Ach.) Th.Fr. – kora świerka. 1 stan.: 68.
- C. ferruginea* (Turner ex Sm.) Mígula – kora olszy i drzew iglastych. 5 stan.: 71, 73, 74, 86, 87.
- C. furfuracea* (L.) Tibell – kora dębu i świerka. 2 stan.: 68, 69.
- Chrysothrix candelaris* (L.) Laundon – kora dębu. 1 stan.: 68.
- Cladonia arbuscula* (Wallr.) Flot. subsp. *mitis* (Sandst.) Ruoss – ziemia. 1 stan.: 85.
- C. cenotea* (Ach.) Schaerer – ziemia, drewno. 3 stan.: 76, 85, 274. Podany również przez Krawca (1933).
- C. chlorophaea* (Flk. ex Sommerf.) Sprengel – ziemia, nasada pnia olszy. 5 stan.: 68, 69, 71, 76, 85. Podany również przez Krawca (1933).
- C. coniocraea* (Flk.) Vainio – drewno, ziemia, kora drzew liściastych i iglastych. 17 stan.: 63–71, 73, 74, 85–89, 274.
- C. cornuta* (L.) Hoffm. – ziemia, drewno, kamień na ziemi, kora brzozy. 6 stan.: 64, 71, 73, 74, 85, 88. Podany również przez Krawca (1933).
- C. crispata* (Ach.) Flotow – ziemia. 1 stan.: 85.
- C. digitata* (L.) Hoffm. – drewno, ziemia, kora drzew liściastych i iglastych. 11 stan.: 63, 67–71, 73, 74, 85, 89, 274.
- C. fimbriata* (L.) Fr. – ziemia, drewno, kora sosny. 10 stan.: 63–71, 85, 274. Podany również przez Krawca (1933).
- C. furcata* (Huds.) Schrader – ziemia i drewno. 4 stan.: 67, 69–71. Znaleziony w odmianach: var. *furcata*, var. *fissa* Flk. ex A. Zahlbr. i var. *pinnata* (Flk.) Vain. Podany przez Krawca (1933) jako var. *racemosa* Harm.
- C. glauca*. Flk. – drewno, ziemia, kora sosny i brzozy. 4 stan.: 68, 70, 85, 86.
- C. gracilis* (L.) Willd. – ziemia, drewno. 3 stan.: 66, 67, 70. Podany również przez Krawca (1933).
- C. macilenta* Hoffm. subsp. *bacillaris* Nyl. – ziemia, drewno. 3 stan.: 68, 70, 274. subsp. *macilenta* – ziemia, drewno, kora sosny i brzozy. 7 stan.: 63–70, 85–87.
- C. ochrochlora* Flk. – drewno, ziemia, kora drzew liściastych i iglastych. 13 stan.: 63, 65–74, 85, 274. Podana również z drewna przez Krawca (1933).
- C. phyllophora* Hoffm. – ziemia. 1 stan.: 85. Podany również przez Krawca (1933).
- C. polydactyla* (Flk.) Sprengel – ziemia, drewno, kora brzozy. 3 stan.: 86, 74, 274.
- C. pyxidata* (L.) Hoffm. – ziemia, kamień. 6 stan.: 66, 67, 69–71, 73.
- C. ramulosa* (With.) Laundon – drewno, ziemia. 2 stan.: 63, 71.
- C. rangiferina* (L.) Web. ex Wigg. – ziemia. 1 stan.: 85.
- C. scabriuscula* (Delise) Leighton – podany przez Krawca (1933) z ziemi przy drodze z Zagórza do Starej Piły.
- C. squamosa* (Scop.) Hoffm. – ziemia, kora brzozy. 2 stan.: 74, 85.
- C. subulata* (L.) Weber in Wigg. – ziemia. 2 stan.: 69, 70. Podany również przez Krawca (1933).
- Cliostomum griffithii* (Sm.) Coppins – drewno. 1 stan.: 76.
- Collema flaccidum* (Ach.) Ach. – podany przez Krawca (1938) z głązów w Potoku Zagórzańskim. Okaz zielnikowy znajduje się w UGDA-L-4073 (leg. Krawiec 1935). Obecnie – mimo dokładnych poszukiwań – nie odnaleziony.
- Dermatocarpon minutum* (L.) Mann – podany przez Krawca (1938) z głązów w potoku.
- Dimerella pineti* (Ach.) Vězda – drewno, kora olszy i osiki. 10 stan.: 64, 66, 68, 69, 71–74, 85, 274.

- Evermia prunastri* (L.) Ach. – kora drzew liściastych. 5 stan.: 68, 71, 73, 74, 86. Podany również przez Krawca (1933, 1938).
- Graphis scripta* (L.) Ach. – kora drzew liściastych. 19 stan.: 63–74, 85–89, 269, 274. Podany również przez Krawca (1933).
- Haematomma ochroleucum* (Necker) Laundon var. *ochroleucum* – kora grabu. 1 stan.: 73.
- Hypocomyce scalaris* (Ach.) Choisy – kora drzew iglastych, rzadziej liściastych. 13 stan.: 63–71, 73, 85, 86, 269.
- Hypogymnia physodes* (L.) Nyl. – kora drzew liściastych i iglastych, rzadziej na ziemi. 19 stan.: 63–74, 85–89, 269, 274. Podany również przez Krawca (1933), który znalazł okazy z apotecjami.
- Imshaugia aleurites* (Ach.) Fricke Meyer – kora buka. 1 stan.: 69. Podany również przez Krawca (1933).
- Lecania cyrtella* (Ach.) Th. Fr. – kora buka. 1 stan.: 63.
- L. naegelli* (Hepp) Diederich & P. Boom – kora buka. 1 stan.: 69.
- Lecanora albescens* (Hoffm.) Flk. var. *lignicola* (Hoffm.) Flk. – drewno. 1 stan.: 70.
- L. argentata* (Ach.) Malme – kora drzew liściastych. 5 stan.: 65, 71, 72, 74, 274.
- L. carpinea* (L.) Vainio – kora drzew liściastych, głównie grabu. 8 stan.: 68, 70–74, 89, 274.
- L. conizaeoides* Nyl. in Crombie – kora drzew iglastych i liściastych oraz drewno. 19 stan.: 63–74, 85–89, 269, 274.
- L. expallens* Ach. – kora grabu, buka, olszy i świerka oraz drewno. 8 stan.: 63, 68, 69, 72–74, 86, 274.
- L. glabrata* (Ach.) Malme – kora buka, grabu, olszy, rzadko świerka. 14 stan.: 63, 65–68, 70, 72–74, 85, 86, 89, 269, 274.
- L. intricata* (Ach.) Ach. – na kamieniu. 1 stan.: 74.
- L. intumescens* (Rebent.) Rabenh. – kora buka, grabu i olszy. 5 stan.: 64, 70, 73, 74, 274.
- L. pallida* (Schreber) Rabenh. – podany z kory buka przez Krawca (1933).
- L. polytropa* (Ehrh.) Rabenh. – kamienie. 2 stan.: 72, 73.
- L. pulcaris* (Pers.) Ach. – kora buka i grabu oraz drewno. 7 stan.: 67, 68, 71, 74, 86, 269, 274.
- L. saligna* (Schrad.) A. Zahlbr. – drewno. 1 stan.: 70.
- L. sarcopidoides* (Massal.) A.L Sm. – drewno. 1 stan.: 70.
- L. umbrina* (Ehrh.) Massal. – kora olszy. 1 stan.: 74.
- L. varia* (Ehrh.) Ach. – drewno. 1 stan.: 269.
- Lecidella elaeochroma* (Ach.) Choisy – kora buka i jesionu. 4 stan.: 66, 72, 269, 274.
- Lepraria elobata* Tønsberg – kora drzew liściastych wzdłuż potoku (det. M. Kukwa).
- L. incana* (L.) Ach. – kora olszy przy potoku (det. M. Kukwa).
- Leptogium lichenoides* (L.) A. Zahlbr. – podany przez Krawca (1938) z głazów w potoku.
- Lobaria pulmonaria* (L.) Hoffm. – podana z kory buków przez Krawca (1933), zbierana również w 1958 r. przez prof. T. Sulmę (okaz zielnikowy w UGDA-L-4485). Obecnie nie odnaleziona, prawdopodobnie wyginęła.
- Melanelia exasperatula* (Nyl.) Essl. – kora grabu i buka. 2 stan.: 74, 86.
- M. fuliginosa* (Fr. ex Duby) Essl. – kora drzew liściastych, wyjątkowo na sośnie. 13 stan.: 63, 64, 66, 68–74, 85, 89, 274.
- M. incolorata* (Parr.) Essl. – drewno, kora buka. 2 stan.: 68, 70.
- Micarea denigrata* (Fr.) Hedl. – drewno, kora grabu i świerka, kamień. 8 stan.: 63, 66, 69, 70, 72, 74, 88, 269.
- M. prasina* Fr. – drewno, kora grabu, buka, olszy i topoli. 10 stan.: 64, 66–69, 72–74, 86, 274.
- Nephroma parile* (Ach.) Ach. – podany z głazów oblewanych wodą w Potoku Zagórzańskim, gdzie rósł obficie (Krawiec 1933, 1938).
- Ochrolechia androgyna* (Hoffm.) Arnold – kora brzozy. 1 stan.: 71.
- O. microstictoides* Räs. – kora buka. 1 stan.: 69.
- O. subviridis* (Hoeg) Erichsen – kora buka. 1 stan.: 72.

- Opegrapha herbarum* Mont. – kora buka. 1 stan.: 68.
O. varia Pers. – kora buka, grabu, olszy i dębu, drewno. 4 stan.: 68–70, 74.
O. viridis Pers. – kora buka. 3 stan.: 73, 74, 86.
O. vulgata Ach. var. *subsiderella* Nyl. (*O. niveoatra* (Borrer) Laundon) – kora olszy, grabu i dębu, drewno. 2 stan.: 68, 72.
Pannaria pezizoides (Weber) Trevisan – podany z piaszczystego zbocza między Zagórzem a Starą Piłą (Krawiec 1933).
Parmelia sulcata Taylor – kora olszy, buka i grabu. 8 stan.: 63, 69–74, 86. Podany również przez Krawca (1933).
Parmeliopsis ambigua (Wulfen in Jacq.) Nyl. – kora drzew liściastych i sosny, drewno. 1 stan.: 269. Podany również przez Krawca (1933).
Peltigera degenii Gyelnik – ziemia. 1 stan.: 85. Podany również przez Krawca (1933).
P. didactyla (With.) Laundon – podany z piasku przy drodze z Zagórza do Starej Piły (Krawiec 1933).
P. membranacea (Ach.) Nyl. – kamień, ziemia w wilgotnym miejscu. 3 stan.: 71, 73, 76.
P. polydactyla (Necker) Hoffm. – ziemia. 1 stan.: 85.
P. praetextata (Flk.) Zopf – kamień, ziemia, mchy na pniu buka. 4 stan.: 72, 73, 85, 86. Podany również z kory olszy przez Krawca (1933).
P. rufescens (Weis.) Humb. – ziemia. 1 stan.: 85.
Pertusaria albescens (Huds.) Choisy & Werner in Werner – kora drzew liściastych i świerka, drewno. 7 stan.: 63, 64, 66, 68, 70, 72, 269. Podany również przez Fałtynowicza i Sulmę (1994).
P. amara (Ach.) Nyl. – kora drzew liściastych. 13 stan.: 63, 64, 66, 68–70, 72–74, 85, 86, 89, 274.
P. coccodes (Ach.) Nyl. var. *coccodes* – kora buka, grabu i olszy. 4 stan.: 68, 72–74.
var. *phymatodes* (Ach.) Almb. – kora grabu. 1 stan.: 74.
P. hemisphaerica (Flk.) Erichsen – kora olszy i buka. 3 stan.: 72, 73, 84.
P. hymenea (Ach.) Schaerer – olsza. 1 stan.: 74. Podany również przez Fałtynowicza i Sulmę (1994) z kory buka.
P. leioplaca DC. in Lam. & DC. – kora drzew liściastych. 11 stan.: 65, 68–70, 72–74, 85, 87, 89, 274. Podany także przez Fałtynowicza i Sulmę (1994).
P. pertusa (L.) Tuck. – kora buka i grabu. 11 stan.: 63, 68, 70–74, 85, 86, 89, 274. Podany także przez Krawca (1933) oraz Fałtynowicza i Sulmę (1994).
P. trachythallina Erichsen – podany z kory buka w dobrze zachowanym lesie bukowym (Fałtynowicz, Sulma 1994).
Phaeophyscia orbicularis (Necker) Moberg – kora przydrożnego dębu. 1 stan.: 86.
Phlyctis argena (Ach.) Flotow – kora drzew liściastych, wyjątkowo na sośnie. 16 stan.: 63–74, 85, 86, 89, 269. Podany także przez Fałtynowicza i Sulmę (1994).
Physcia caesia (Hoffm.) Fürnrrohr – podany przez Krawca (1938) z głazów w potoku.
P. tenella (Scop.) DC. in Lam. & DC. – drewno. 1 stan.: 70. Podany również przez Krawca (1938) z głazów w potoku.
Physconia enteroxantha (Nyl.) Poelt – drewno. 1 stan.: 70.
Placynthiella icmalea (Ach.) Coppins & P. James – ziemia. 1 stan.: 65.
P. oligotropha (Vainio) Coppins & P. James – drewno 1 stan.: 65.
P. uliginosa (Schradler) Coppins & P. James – drewno, ziemia. 4 stan.: 69, 71, 74, 274.
Platismatia glauca (L.) W. Culb. & C. Culb. – kora drzew liściastych oraz drewno. 4 stan.: 70, 72, 73, 269. Podany także przez Krawca (1933).
Porina aenea (Wallr.) A. Zahlbr. – na drzewach o gładkiej korze oraz na drewnie. 10 stan.: 66, 68–74, 85, 274.
P. chlorotica (Ach.) Müll. Arg. – podany przez Krawca (1938) z głazów w potoku.
Porpidia crustulata (Ach.) Hertel & Knoph – kamienie. 2 stan.: 69, 71.

- P. soredizodes* (Lamy) Schwab – kamienie. 2 stan.: 73, 87. Podany również przez Krawca (1938) z głązów w potoku.
- P. tuberculosa* (Sm.) Hertel & Knoph – kamień. 1 stan.: 69.
- Pseudevernia furfuracea* (L.) Zopf – kora olszy i buka, drewno. 5 stan.: 71, 72, 74, 86, 269.
- Pyrenula nitida* (Weigel) Ach. – kora buka, drewno. 6 stan.: 64, 69, 73, 86–88. Podany także przez Krawca (1933).
- Ramalina farinacea* (L.) Ach. – kora grabu i olszy. 2 stan.: 63, 64.
- Rhizocarpon distinctum* Th. Fr. – kamienny słupek przy drodze. 1 stan.: 269.
- R. obscuratum* (Ach.) Massal. – kamień. 1 stan.: 72. Podany również przez Krawca (1938) z głązów w potoku.
- R. subgeminatum* Eitner – kamień. 1 stan.: 73.
- Sclerophora farinacea* (Chev.) Chev. – drewno. 1 stan.: 68.
- S. peronella* (Ach.) Tibell – drewno. 1 stan.: 85.
- Scoliosporum chlorococcum* (Graeve & Stenham.) Vězda – kora drzew liściastych i iglastych, drewno, kamień. 15 stan.: 63–74, 85, 86, 88.
- S. umbrinum* (Ach.) Arnold – kamienie. 2 stan.: 63, 71. Podany również przez Krawca (1938) z głązów w potoku.
- Tephromela grumosa* (Pers.) Hafellner & Roux – kamień. 1 stan.: 73.
- Trapelia coarctata* (Sm.) Chosy in Werner – podany z głązów przez Krawca (1933, 1938).
- T. involuta* (Taylor) Hertel – kamień. 1 stan.: 73.
- T. obtegens* (Th. Fr.) Hertel – kamień. 1 stan.: 73.
- Trapeliopsis flexuosa* (Fr.) Coppins & P. James – drewno, kora buka, osiki i świerka, ziemia. 11 stan.: 63, 64, 67, 68, 70, 71, 87–89, 269, 274.
- T. gelatinosa* (Flk.) Coppins & P. James – ziemia. 3 stan.: 68, 70, 274.
- T. granulosa* (Hoffm.) Lumbsch – ziemia, drewno. 7 stan.: 64, 67–69, 85, 89, 274. Podany także przez Krawca (1933).
- Usnea filipendula* Stirton – kora olszy. 1 stan.: 72. Podany z kory modrzewi (Krawiec 1933).
- U. florida* (L.) Weber in Wigg. – podany z kory brzoź przydrożnych przez Krawca (1933).
- U. hirta* (L.) Weber in Mot. – kora drzew liściastych. 5 stan.: 68, 71–74. Podany z kory modrzewia (Krawiec 1933).
- U. subfloridana* Stirton – podany przez Krawca (1933); w 1960 r. zbierany przez prof. T. Sulmę (okaz zielnikowy w UGDA-L). Obecnie nie odnaleziony.
- Verrucaria aquatilis* Mudd – kamienie w potoku. 2 stan.: 72, 73.
- V. funckii* (Sprengel in Funck) A. Zahlbr. – podany przez Krawca (1933) z głązów w potoku.
- V. hydrela* Ach. – kamień w potoku. 1 stan.: 72. Podany również przez Krawca (1933).
- Vulpicida pinastri* (Scop.) J.E. Mattsson & Lai – drewno. 1 stan.: 269. Podany również przez Krawca (1933) z kory buka.
- Xanthoparmelia conspersa* (Ach.) Hale – podany przez Krawca (1938) z głązów w potoku.

Podziękowania. Dziękujemy p. dr Jolancie Miądlukowskiej za sprawdzenie poprawności oznaczeń gatunków z rodzaju *Peltigera*, mgr. Martinowi Kukwie za oznaczenie porostów z rodzaju *Leprraria*, a pani mgr Magdalenie Jąkałskiej za wykonanie ryciny.

Praca zrealizowana
w ramach projektu badawczego finansowanego przez
Komitet Badań Naukowych (grant nr 0946/PO4/98/15).

Summary

In the nature reserve “Dolina Zagórskiej Strugi”, located in northern Poland near Gdańsk, 147 lichen species have been noted. 21 of them had become extinct, mainly as a result of anthropogenic transformation of plant associations or because of water pollution. The latter process had caused extinction of very interesting species occurring on stones placed in the stream-bed, e.g. *Collema flaccidum*, *Dermatocarpon miniatum*, *Leptogium lichenoides*, *Nephroma parile* and *Porina chlorotica*. Nevertheless, the present-day lichen flora of the reserve involves many rare taxa, such as: *Arthonia lapidicola*, *A. patellulata*, *Bacidina inundata*, *Haematomma ochroleucum*, *Opographa herbarum*, *O. viridis*, *Sclerophora farinacea* and *S. peronella*.

Literatura

- FAŁTYNOWICZ W. 1992. The lichens of Western Pomerania (NW Poland). – An ecogeographical study. *Pol. Bot. Stud.* 4: 1–182.
- FAŁTYNOWICZ W. 1993. A checklist of the Polish lichen forming and lichenicolous fungi including parasitic and saprophytic fungi occurring on lichens. – *Pol. Bot. Stud.* 6: 1–65.
- KRAWIEC F. 1933. Materiały do flory porostów Pomorza. – *Acta Soc. Bot. Pol.* 10.1: 25–47.
- KRAWIEC F. 1936. Zabytkowa roślinność niższa w Potoku Zagórzańskim koło Starej Piły (pow. morski). – *Kwart. Biul. Inf.* 6.4: 13.
- KRAWIEC F. 1938. Flora epilityczna głazów narzutowych zachodniej Polski. – *Prace. Komis. Mat.-Przyr. PTPN*, B 9.2: 1–254.
- Naukowa Dokumentacja Przyrodnicza Rezerwatu „Dolina Zagórskiej Strugi”. 1985. Instytut Kształcenia Środowiska, Gdańsk. Mscr.
- SULMA T., FAŁTYNOWICZ W. 1994. Distributional data for epiphytic taxa of the *Pertusariaceae* (lichenized *Ascomycotina*) in Poland. – *Fragm. Flor. Geobot.* 39.1: 291–296.